

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ ในทัศนะของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบความเรียง ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 5 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เศรษฐกิจและสังคม ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดนัดโค-กระบือ ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ในตลาดนัดโค-กระบือ ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และระยะทาง

ตอนที่ 2 ทัศนะของเกษตรกรต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 บทบาทด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์

ส่วนที่ 2 บทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคม

ส่วนที่ 3 บทบาทด้านการตลาด

เป็นการพิจารณาประกอบตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย โดยอ้างอิงจากเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แสดงความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของตลาดโค กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ โดยการเปรียบเทียบโดยใช้ค่า t-test

ส่วนที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีผลต่อทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อตลาดนัดโค กระบือ คำนวณด้วยค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร ต่อตลาดนัดโค กระบือ

ตอนที่ 5 สรุปความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในตลาดนัด และแนวทางการพัฒนาตลาดนัดโค กระบือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือ ประสบการณ์ในตลาดนัดโค กระบือของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และระยะทาง

1. อายุ

เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-50 ปี และ 51-65 ปี มีจำนวนร้อยละ 42.5 และ ร้อยละ 41.0 ตามลำดับ นอกจากนี้เป็นเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 21-35 ปี จำนวนร้อยละ 13.5 อายุมากกว่า 65 ปี จำนวนร้อยละ 2.5 และอายุน้อยกว่า 20 ปี จำนวนร้อยละ 0.5 โดยเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 48-10 ปี อายุต่ำสุด 18 ปี และอายุสูงสุด 71 ปี ตามตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<20	1	0.5
21-35	27	13.5
36-50	85	42.5
51-65	82	41.0
>65	5	2.5
รวม	200	100.0

อายุต่ำสุด 18

อายุเฉลี่ย 48.10

อายุสูงสุด 71

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.41

2. ระดับการศึกษา

เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาในชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.4) ร้อยละ 95.5 ส่วนเกษตรกรที่จบการศึกษาในระดับอื่นมีจำนวนน้อยคือ ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.5-ป.6) ร้อยละ 4.0 มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) ร้อยละ 2 ส่วนเกษตรกรอีกร้อยละ 2.5 ไม่เคยได้รับการศึกษาเลย ตามตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนเกษตรกรจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	5	2.5
ป.1-ป.4	183	91.5
ป.5-ป.6	8	4.0
ม.1-ม.3	4	2.0
รวม	200	100.0

4. ประสบการณ์ในตลาดนัดโค กระบือ

ประสบการณ์ในตลาดนัดโค กระบือ นับเป็นจำนวนปีที่เกษตรกรไปตลาดนัด ซึ่งพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในตลาดนัดอยู่ระหว่าง 16–20 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมา เกษตรกรมีประสบการณ์ในตลาดนัดน้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 28.5 นอกจากนี้เกษตรกรมีประสบการณ์ในตลาดนัดระหว่าง 11–15 ปี ร้อยละ 16.0 และเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในตลาดนัดมากกว่า 25 ปี ร้อยละ 13.0 นอกจากนี้ ยังพบว่าเกษตรกรมีประสบการณ์ในตลาดนัดเฉลี่ย 12.39 ปี มีประสบการณ์ต่ำสุด 2 ปี และมีประสบการณ์สูงสุด 30 ปี ตามตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนเกษตรกรจำแนกตามจำนวนปีที่เกษตรกรไปตลาดนัด

จำนวนปีที่ไปตลาดนัด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<10	57	28.5
11 – 15	32	16.0
16 – 20	67	33.5
21 – 25	18	9.0
>25	26	13.0
รวม	200	100.0

จำนวนปีต่ำสุด 2

จำนวนปีเฉลี่ย 12.39

จำนวนปีสูงสุด 30

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.92

4. จำนวนครั้งเฉลี่ยที่เกษตรกรไปตลาดนัดใน 1 เดือน

เกษตรกรผู้ไปตลาดนัด ไปตลาดนัดระหว่าง 1-2 ครั้งต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาคือ ระหว่าง 3-4 ครั้ง ร้อยละ 34.0 นอกจากนี้ เกษตรกรส่วนน้อยไปตลาดนัด 7-8 ครั้งต่อเดือน จำนวนร้อยละ 2.5 เกษตรกรร้อยละ 2.0 ไปตลาดนัดมากกว่า 8 ครั้งต่อเดือน และเกษตรกรร้อยละ 1.5 ไปตลาดนัด 5-6 ครั้งต่อเดือน โดยเกษตรกรไปตลาดนัดเฉลี่ยเดือนละ 2.73 ครั้ง ต่ำสุดคือ 1 ครั้งต่อเดือนและสูงสุด 15 ครั้งต่อเดือน ตามตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนเกษตรกรจำแนกตามจำนวนครั้งเฉลี่ยที่เกษตรกรไปตลาดนัดใน 1 เดือน

จำนวนครั้งที่เกษตรกรไปตลาดนัด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 2	120	60.0
3 - 4	68	34.0
5 - 6	3	1.5
7 - 8	5	2.5
>8	4	2.0
รวม	200	100.0

จำนวนครั้งต่ำสุด 1

จำนวนครั้งเฉลี่ย 2.73

จำนวนครั้งสูงสุด 15

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.15

5. ระยะทาง

ระยะทางจากบ้านเกษตรกรถึงตลาดนัด ส่วนใหญ่อยู่ห่างจากตลาดนัดน้อยกว่า 3 กิโลเมตร จำนวนร้อยละ 36.5 และร้อยละ 34.0 ระยะทางจากบ้านถึงตลาดนัดระหว่าง 6-8 กิโลเมตร นอกจากนั้นเกษตรกรร้อยละ 23.0 มีระยะทางจากบ้านถึงตลาดนัดระหว่าง 3-5 กิโลเมตร และระยะทางจากบ้านเกษตรกรถึงตลาดนัดมากกว่า 8 กิโลเมตร มีจำนวนร้อยละ 6.5 โดยเกษตรกรมีบ้านห่างจากตลาดนัดโค กระบือไกลที่สุด 200 เมตร ไกลที่สุด 30 กิโลเมตร และระยะทางเฉลี่ย 4.75 กิโลเมตร ตามตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนเกษตรกรจำแนกตามระยะทางจากบ้านเกษตรกรถึงตลาดนัดโค กระบือ

ระยะทาง (กิโลเมตร)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
< 3	73	36.5
3 - 5	46	23.0
6 - 8	68	34.0
> 8	13	6.5
รวม	200	100.0

ระยะทาง ไกลที่สุด 0.2

ระยะทางเฉลี่ย 4.75

ระยะทาง ไกลที่สุด 30

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.80

6. วัตถุประสงค์การไปตลาดนัดของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่ไปตลาดนัดโค กระบือ เพื่อซื้อเครื่องอุปโภค-บริโภคถึงร้อยละ 90.5 รองลงมาเพื่อซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือทางการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 74.0 นอกจากนี้ วัตถุประสงค์ในการไปตลาดนัดโค กระบือของเกษตรกรเพื่อซื้อขายแลกเปลี่ยนโค กระบือเพื่อใช้เป็นแรงงานในไร่นาร้อยละ 41.5 เพื่อซื้อโค กระบือที่สุขภาพไม่สมบูรณ์นำไปขุนแล้วนำกลับมาขายอีกร้อยละ 36.0 และเพื่อซื้อพ่อ แม่พันธุ์นำไปผสมกับฝูงตนเอง ร้อยละ 24.5 สำหรับวัตถุประสงค์อื่น ๆ ในการไปตลาดนัดโค กระบือของเกษตรกร เพื่อซื้อ ขายโค กระบือในวันนั้นเลยเพื่อเก็งกำไรร้อยละ 18.0 และเพื่อขายเครื่องจักสานจำนวนร้อยละ 6.0 ตามตาราง 8

ตาราง 8 วัตถุประสงค์การไปตลาดนัดโค กระบือของเกษตรกร

วัตถุประสงค์ในการไปตลาดนัด	จำนวน (คน) N=200	ร้อยละ
- เพื่อซื้อพ่อ แม่พันธุ์นำไปผสมฝูงของตนเอง	49	24.5
- เพื่อซื้อ ชาย แลกเปลี่ยนโค กระบือเพื่อใช้เป็นแรงงานในไร่นา	83	41.5
- เพื่อซื้อโค กระบือสุขภาพไม่สมบูรณ์ไปขุนแล้วนำกลับมาขาย	72	36.0
- เพื่อซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือทางการเกษตร	148	74.0
- เพื่อซื้อเครื่องอุปโภค-บริโภค	181	90.5
- อื่น ๆ (ระบุ) ซื้อชายโค กระบือในตลาดเพื่อแก้ง่าไร	36	18.0
ขายเครื่องจักสาน	12	6.0

หมายเหตุ เกษตรกรหนึ่งรายตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

7. รายได้จากการเลี้ยงโค กระบือ

เกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงโค กระบือระหว่าง 10,000 - 25,000 บาท และระหว่าง 25,001 - 40,000 บาทเป็นส่วนใหญ่ โดยมีจำนวนร้อยละ 46.5 และร้อยละ 29.0 ตามลำดับ รองลงมาได้มากกว่า 50,000 บาทจำนวนร้อยละ 11.5 นอกจากนี้ส่วนน้อยมีรายได้จากการเลี้ยงโค กระบือ ระหว่าง 40,001 - 55,000 บาท ร้อยละ 9.5 และอีกร้อยละ 3.5 มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท โดยเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยจากการเลี้ยงโค กระบือ 22,025.97 บาท รายได้ต่ำสุด 8,000 บาท และสูงสุด 370,000 บาท ตามตาราง 9

ตาราง 9 จำนวนเกษตรกรจำแนกตามรายได้จากการเลี้ยงโค กระบือ

รายได้ (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<10,000	7	3.5
10,001 - 25,000	93	46.5
25,001 - 40,000	58	29.0
40,001 - 55,000	19	9.5
>55,000	23	11.5
รวม	200	100.0

รายได้ต่ำสุด 8,000   รายได้เฉลี่ย 22,025.97
 รายได้สูงสุด 370,000   ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 15,612.32

8. การติดต่อกับบุคคลอื่น

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยมีการติดต่อกับบุคคลอื่น และส่วน
จำนวนครั้งเฉลี่ยที่เกษตรกรติดต่อกับบุคคลอื่น คือ 3.05 ครั้งในรอบ 1 เดือน โดยพบว่า
เกษตรกรที่มีการติดต่อกับบุคคลอื่นมากที่สุดคือ การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ กับเพื่อนบ้าน
หรือเพื่อนเกษตรกรด้วยกันเอง โดยเฉลี่ยถึงเดือนละ 2.27 ครั้ง สำหรับบุคคลอื่น ๆ ที่
เกษตรกรได้พบปะพูดคุยเกี่ยวกับการเกษตร การเลี้ยงสัตว์มีจำนวนน้อย คือ จากเจ้าหน้าที่
กรมปศุสัตว์ เฉลี่ยเดือนละ 0.46 ครั้ง อาสาสมัครป้องกันโรคสัตว์ประจำหมู่บ้าน 0.32
ครั้ง และพ่อค้าที่เกษตรกรไปซื้อขายสัตว์น้อยที่สุดคือ 0.09 ครั้งต่อเดือน ตามตาราง 10

ตาราง 10 การติดต่อกับบุคคลอื่นของเกษตรกรเฉลี่ยใน 1 เดือน

บุคคล	ไม่เคย	เคย	จำนวนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
			(ครั้ง) N=200	
เพื่อนบ้านหรือเพื่อนเกษตรกร	48 (24.0)	152 (76.0)	2.27	1.24
เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์	134 (67.0)	66 (33.0)	0.46	0.27
อาสาสมัครป้องกันโรคสัตว์ ประจำหมู่บ้าน (อปร.)	144 (72.0)	56 (28.0)	0.32	0.069
อื่น ๆ (ระบุ) พ่อค้า	193 (96.5)	7 (3.5)	0.09	0.565
	จำนวนครั้งต่ำสุด 0		จำนวนครั้งเฉลี่ย 3.05	
	จำนวนครั้งสูงสุด 14		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.67	
หมายเหตุ	เกษตรกรติดต่อกับบุคคลอื่นมากกว่า 1 คน			

9. การได้รับข่าวสาร

เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารด้านการเกษตร การเลี้ยงสัตว์จากโทรทัศน์ และวิทยุมากที่สุด โดยมีจำนวนเฉลี่ย 18.92 ครั้งต่อเดือน และ 10.56 ครั้งต่อเดือน ตามลำดับ รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ 2.45 ครั้งต่อเดือน และจากนิตยสารหรือวารสารทางการเกษตรน้อยที่สุดคือ จำนวน 0.07 ครั้งต่อเดือน การที่เกษตรกรได้รับข่าวสารด้านการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ จากโทรทัศน์มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะดูข่าวทางโทรทัศน์และข่าวเกษตรกรก็จัดอยู่ในช่วงข่าวประจำวันของสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ จึงทำให้เกษตรกรได้รับข่าวสารทางการเกษตรมากขึ้นตามไปด้วย และจากการที่เกษตรกรเกือบทุกครัวเรือน มีวิทยุอยู่แล้ว และฟังรายการเกี่ยวกับการเกษตรในช่วงเวลากลางวัน เพราะเกษตรกรให้เหตุผลว่า เกี่ยวข้องกับอาชีพของตนเอง ตามตาราง 11

ตาราง 11 การได้รับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ

ชนิดของสื่อ	ไม่เคย	เคย	จำนวนเฉลี่ย (ครั้ง)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N=200				
วิทยุ	48 (24.0)	152 (76.0)	10.56	9.79
โทรทัศน์	17 (8.5)	183 (91.5)	18.92	10.76
นิตยสารการเกษตร	192 (96.0)	8 (4.0)	0.07	0.41
หนังสือพิมพ์	146 (73.0)	54 (27.0)	2.45	5.79
จำนวนครั้งต่ำสุด	0		จำนวนครั้งเฉลี่ย	31.61
จำนวนครั้งสูงสุด	92		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	21.63

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

หมายเหตุ เกษตรกรเข้ารับข่าวสารจากสื่อมากกว่า 1 แหล่ง

10. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือ

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือในระดับปานกลาง (13-15 คะแนน) ร้อยละ 43.5 รองลงมามีความรู้ความเข้าใจค่อนข้างสูง (16-18 คะแนน) จำนวนร้อยละ 36.5 นอกนั้นมีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ (10-12 คะแนน) ร้อยละ 13.5 และอีกร้อยละ 4 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือ (มากกว่า 18 คะแนน) และมีเกษตรกรร้อยละ 2.5 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือต่ำมาก (น้อยกว่า 10 คะแนน) โดยภาพรวมแล้ว เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือในระดับปานกลาง คือมีคะแนนเฉลี่ย 14.73 คะแนนต่ำสุด 8 คะแนน และสูงสุด 19 คะแนน ตามตาราง 12

ตาราง 12 จำนวนเกษตรกรจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือ

คะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
< 10	5	2.5
10 - 12	27	13.5
13 - 15	87	43.5
16 - 18	73	36.5
> 18	8	4.0
รวม	200	100.0

คะแนนต่ำสุด	8	คะแนนเฉลี่ย	14.73
คะแนนสูงสุด	19	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.38

ตอนที่ 2 ทักษะต่อบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

การศึกษายบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในทักษะของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 หัวข้อดังนี้

1. บทบาทด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์
2. บทบาทด้านเศรษฐกิจ และสังคม
3. บทบาทด้านการตลาด

1. บทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 79.0 มีทักษะต่อบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ ว่ามีการปฏิบัติน้อย (ช่วงคะแนน 10-19 คะแนน) นอกจากนั้น เห็นว่าตลาดนัดโค-กระบือมีบทบาทในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ระดับปานกลาง (ช่วงคะแนน 20-29 คะแนน) ไม่ได้ปฏิบัติ (ช่วงคะแนน 0-9 คะแนน) ร้อยละ 5.5 มีเพียงร้อยละ 1.0 เท่านั้นที่เห็นว่าตลาดนัดโค-กระบือมีบทบาทในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์มาก (ช่วงคะแนน 30-39 คะแนน) ซึ่งบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์มีคะแนนเฉลี่ย 14.86 คะแนนต่ำสุด 6 คะแนน และคะแนนสูงสุด 31 คะแนน ตามตาราง 13 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นโดยใช้ค่าเฉลี่ยพบว่า บทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงของตลาดนัดโค-กระบือในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ ที่ปฏิบัติมากคือ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ทุกตัว ที่เข้าตลาดนัด ซึ่งเป็นการควบคุมโรคติดต่อในโค

กระบือ โดยเฉพาะโรคปากและเท้าเปื่อย (คะแนนเฉลี่ย 2.54) นอกจากนี้แล้ว ตลาดนัดโค กระบือยังเป็นแหล่งซื้อ ขายโค กระบือ คุณภาพดีตรงกับความต้องการของผู้บริโภค โดยมีการปฏิบัติปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.17) และบทบาทในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ของตลาดนัดโค กระบือ ที่ไม่ได้ปฏิบัติในทัศนะของเกษตรกร คือ เป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถนำโค กระบือมารับการผสมเทียม (คะแนนเฉลี่ย 0.11) และเป็นสถานที่ที่ให้ความรู้แก่เกษตรกรทั้งในด้านการตลาดปศุสัตว์ การปรับปรุงพันธุ์สัตว์และการให้ความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ (คะแนนเฉลี่ย 0.45, 0.46, 0.65 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยทุกประเด็น พบว่า บทบาทของตลาดนัดโค กระบือในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์อยู่ในระดับที่ปฏิบัติน้อย คือมีค่าเฉลี่ยรวม 1.15 ตามตาราง 14

ตาราง 13 บทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปฏิบัติมาก (คะแนน 30-39 คะแนน)	2	1.0
ปฏิบัติปานกลาง (คะแนน 20-29 คะแนน)	29	14.5
ปฏิบัติน้อย (คะแนน 10-19 คะแนน)	158	79.0
ไม่ได้ปฏิบัติ (คะแนน 0-9 คะแนน)	11	5.5
รวม	200	100.0

คะแนนต่ำสุด	6	คะแนนเฉลี่ย	14.86
คะแนนสูงสุด	31	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.39

ตาราง 14 บทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์แยก
เป็นรายประเด็น

บทบาทด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. เป็นสถานที่ที่สามารถซื้อขาย พันธุ์สัตว์ทุกประเภท	1.73 ^{**}	1.04
2. ช่วยในการกระจายสัตว์พันธุ์ ดีแก่เกษตรกร	1.78 ^{**}	0.94
3. เป็นสถานที่ที่สามารถซื้อสัตว์ที่ สุขภาพไม่สมบูรณ์เพื่อนำไปขุน อีกประมาณ 2-3 เดือน	1.76 ^{**}	0.99
4. เป็นแหล่งขายสัตว์คุณภาพดี ตรงกับความต้องการของตลาด ผู้บริโภค	2.17 ^{**}	0.72
5. เป็นสถานที่บริการตรวจ สุขภาพสัตว์	0.90 [*]	0.93
6. มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรค ระบาดสัตว์ทุกตัวที่เข้าตลาดนัด	2.54 ^{***}	0.74

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ตาราง 14 (ต่อ)

บทบาทด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
7. มีการออกใบรับรองสุขภาพ สัตว์แก่สัตว์ที่มีสุขภาพดี โดย เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์รวมทั้งออก ใบเคลื่อนย้ายสัตว์ที่ถูกต้องให้ แก่สัตว์ทุกตัวที่จะเคลื่อนย้าย ไปยังท้องที่อื่น	0.83*	1.13
8. เป็นสถานที่ที่เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ ด้านการเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกร	0.65	0.75
9. เป็นสถานที่ที่เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ ด้านการปรับปรุงพันธุ์แก่เกษตรกร	0.46	0.64
10. เป็นสถานที่ที่ให้ความรู้ด้านการ ตลาดปศุสัตว์แก่เกษตรกร	0.45	0.66
11. เป็นสถานที่ที่ท่านสามารถนำ โค กระบือ ของท่านมารับ บริการผสมเทียมจากเจ้าหน้าที่	0.11	0.41
12. เป็นสถานที่ที่เจ้าหน้าที่ทำการ สาธิตหรือแจกเอกสารเกี่ยวกับ การเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกรและ ผู้สนใจ	0.24	0.60

ตาราง 14 (ต่อ)

บทบาทด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
13. เป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถซื้อ อาหารสัตว์ยาและวัคซีนที่มีคุณภาพดี	1.30*	1.03
รวม	1.15	0.34

หมายเหตุ เกณฑ์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง	บทบาทที่เป็นจริง
2.26 - 3.00 ***	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
1.51 - 2.25 **	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
0.76 - 1.50 *	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
0.00 - 0.75	หมายถึง	ไม่ได้ปฏิบัติ

2. บทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือด้านเศรษฐกิจและสังคม

เกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือ ด้านเศรษฐกิจและสังคมว่ามีการปฏิบัติปานกลาง (ช่วงคะแนน 19-27 คะแนน) และปฏิบัติมาก (ช่วงคะแนน 28-36 คะแนน) ร้อยละ 75.0 และ 20.0 ตามลำดับ นอกจากนี้ จำนวนน้อยคือร้อยละ 5.0 มีทัศนคติต่อบทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคมของตลาดนัดโค กระบือว่ามีการปฏิบัติน้อย (ช่วงคะแนน 10-18 คะแนน) โดยบทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคมของตลาดนัดโค กระบือ มีคะแนนเฉลี่ย 24.40 คะแนน คะแนนต่ำสุด 15 คะแนน และคะแนนสูงสุด 34 คะแนน ตามตาราง 15 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า บทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงของตลาดนัดโค กระบือในด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีการปฏิบัติมากคือ เป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถซื้อ ขายโค กระบือ ได้ตลอดเวลา ซึ่งเป็นการช่วยหมุนเวียนเงินของเกษตรกร (คะแนนเฉลี่ย 2.87) เป็นสถานที่ที่เกษตรกรขายสัตว์ได้ เมื่อเกิดขาดแคลนอาหารสัตว์ (คะแนนเฉลี่ย 2.79) นอกจากนี้ตลาดนัดโค กระบือ ยังเป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถซื้อวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือทางการเกษตรได้ (คะแนนเฉลี่ย 2.75) ส่วนบทบาทในด้านนี้ของตลาดนัดโค กระบือ ที่ไม่ได้มีการปฏิบัติในทัศนะของเกษตรกรคือ เป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถพบปะประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน (คะแนนเฉลี่ย 0.53) และเป็นศูนย์กลางในการรับบริการต่าง ๆ จากรัฐหรือเอกชน (คะแนนเฉลี่ย 0.51) และเมื่อพิจารณาโดยใช้ค่าเฉลี่ยทุกประเด็นพบว่า เกษตรกรมีทัศนคติต่อบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงของตลาดนัดโค กระบือ ด้านเศรษฐกิจและสังคม มีการปฏิบัติปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.04 ตามตาราง 16

ตาราง 15 บทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือด้านเศรษฐกิจและสังคม

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปฏิบัติมาก (คะแนน 28-36 คะแนน)	40	20.0
ปฏิบัติปานกลาง (คะแนน 19-27 คะแนน)	150	75.0
ปฏิบัติน้อย (คะแนน 10-18 คะแนน)	10	5.0
ไม่ได้ปฏิบัติ (คะแนน 0-9 คะแนน)	-	-
รวม	200	100.0
คะแนนต่ำสุด	15	คะแนนเฉลี่ย 24.40
คะแนนสูงสุด	34	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.69

ตาราง 16 บทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือด้านเศรษฐกิจและสังคมแยกเป็นรายประเด็น

บทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. เป็นศูนย์กลางในการซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนโค-กระบือไว้ใช้งาน	2.46 ^{***}	0.89
2. เป็นแหล่งรวบรวมสัตว์สำหรับพ่อค้าเพื่อป้อนโรงฆ่าสัตว์	2.21 ^{**}	0.95
3. เป็นการกระตุ้นหรือส่งเสริมให้เกษตรกรมีการเลี้ยงโค-กระบือเพิ่มมากขึ้น	2.26 ^{***}	0.76
4. เป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถซื้อขายโค-กระบือได้ตลอดเวลาเป็นการช่วยหมุนเวียนเงินของเกษตรกร	2.87 ^{***}	0.39
5. เป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถขายสัตว์ได้เมื่อเกิดขาดแคลนอาหารสัตว์หรือพื้นที่การเลี้ยง	2.79 ^{***}	0.63
6. เป็นศูนย์กลางที่เกษตรกรสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับเกษตรกรหรือผู้เลี้ยงสัตว์รายอื่น	1.65 ^{**}	0.91
7. เกษตรกรสามารถพบปะกับเกษตรกรรายอื่นในสถานที่และเวลาที่แน่นอนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน	1.72 ^{**}	0.82

ตาราง 16 (ต่อ)

บทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
8. เกษตรกรสามารถซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือทางการเกษตรได้ในตลาดนัด	2.75***	0.48
9. เป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถพบปะและ ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ทั้งจากทาง ราชการและเอกชน	0.53	0.76
10. เป็นศูนย์กลางในการรับบริการต่าง ๆ จาก รัฐหรือเอกชนเช่น เอกสารต่าง ๆ การฉีด วัคซีนหรือการรักษาสัตว์ป่วย เป็นต้น	0.51	0.80
11. การเปิดตลาดนัดเป็นการสร้างงานใน ท้องถิ่นทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น	2.26***	0.71
12. เกษตรกรสามารถนำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ มา ขายเป็นการเสริมรายได้	2.41***	0.78
รวม	2.04	0.31

3. บทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือด้านการตลาด

เกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อบทบาทของตลาดนัดโค กระบือด้านการตลาด มีการปฏิบัติปานกลาง (ช่วงคะแนน 19-27 คะแนน) ถึงปฏิบัติน้อย (ช่วงคะแนน 10-18 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 85.0 และ 13.0 ตามลำดับอีกร้อยละ 2 เห็นว่าบทบาทของตลาดนัดโค กระบือด้านการตลาดมีการปฏิบัติมาก (ช่วงคะแนน 28-36 คะแนน) โดยบทบาทด้านการตลาดของตลาดนัดโค กระบือ มีคะแนนเฉลี่ย 21.46 คะแนน คะแนนต่ำสุด 14 คะแนน และคะแนนสูงสุด 30 คะแนน ตามตาราง 17 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น โดยใช้ค่าเฉลี่ยพบว่า บทบาทของตลาดนัดโค กระบือที่ได้ปฏิบัติมาก ดังเช่น เป็นสถานที่ที่จําหน่ายสัตว์ต่าง ๆ มาขายได้อย่างเสรี (คะแนนเฉลี่ย 2.86 คะแนน) เป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยนสัตว์ในท้องถิ่น (คะแนนเฉลี่ย 2.85 คะแนน) และสร้างความมั่นใจให้เกษตรกรในด้านการมีตลาดขายโค กระบือที่แน่นอน (คะแนนเฉลี่ย 2.79 คะแนน) ส่วนบทบาทด้านการตลาดที่เกษตรกรเห็นว่า ไม่ได้ปฏิบัติเลยคือ ตลาดเป็นสถานที่สร้างความยุติธรรมในการซื้อขาย ซึ่งประกอบด้วยตลาดมีเครื่องชั่งน้ำหนักสัตว์แทนการประมาณด้วยสายตา (คะแนนเฉลี่ย 0.07 คะแนน) การแสดงภาวะการตลาด และราคากลางในท้องถิ่น (คะแนนเฉลี่ย 0.16 คะแนน) และการขายสัตว์ตามคุณภาพและน้ำหนักสัตว์ แต่ละตัวที่แน่นอน (คะแนนเฉลี่ย 0.24 คะแนน) เมื่อพิจารณาโดยใช้เฉลี่ยทุกประเด็นพบว่าเกษตรกรมีทัศนคติต่อบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริง ของตลาดนัดโค กระบือ มีการปฏิบัติปานกลาง คือมีคะแนนเฉลี่ย 1.79 คะแนน ตามตาราง 18

ตาราง 17 บทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือด้านการตลาด

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปฏิบัติมาก (คะแนน 28-36 คะแนน)	4	2.0
ปฏิบัติปานกลาง (คะแนน 19-27 คะแนน)	170	85.0
ปฏิบัติน้อย (คะแนน 10-18 คะแนน)	26	13.0
ไม่ได้ปฏิบัติ (คะแนน 0-9 คะแนน)	-	-
รวม	200	100.0
คะแนนต่ำสุด 14		คะแนนเฉลี่ย 21.46
คะแนนสูงสุด 30		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.80

ตาราง 18 บทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือด้านการตลาดแยกเป็นรายประเด็น

บทบาทด้านการตลาด	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. เป็นศูนย์กลางในการซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนสัตว์ในท้องถิ่น	2.85***	0.47
2. ลดการขนส่งสัตว์ไปขายยังที่ห่างไกล	2.47***	0.81
3. สร้างความมั่นใจให้เกษตรกรในด้าน การมีตลาดขายโค-กระบือที่แน่นอน	2.79***	0.50
4. เป็นศูนย์กลางที่เกษตรกรสามารถซื้อ โค-กระบือหรือสัตว์อื่น ๆ ได้ตามความ ความต้องการ	2.39***	0.65
5. เป็นสถานที่ที่จะนำสัตว์ต่าง ๆ มาขายได้ อย่างเสรี	2.86***	0.44
6. ตลาดมีเครื่องชั่งสำหรับชั่งน้ำหนักสัตว์ ที่ได้มาตรฐาน	0.07	0.41
7. มีการแสดงภาวะการตลาดและราคา กลางในท้องถิ่นอย่างชัดเจน	0.16	0.57
8. การขายสัตว์ในตลาดนัดขายตามคุณภาพ และน้ำหนักสัตว์แต่ละตัวที่แน่นอน	0.24	0.70

ตาราง 18 (ต่อ)

บทบาทด้านการตลาด	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
9. ลดปัญหาพ่อค้าคนกลาง	2.03**	0.90
10. เป็นแหล่งหรือสถานที่แห่งหนึ่งในการ ขายผลผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ	2.57***	0.68
11. เป็นแหล่งสถานที่ที่ซื้อโค กระบือคุณภาพ ดีกว่าแหล่งอื่น ๆ	1.17*	0.92
12. เป็นแหล่งสถานที่ที่สามารถขายโค กระบือ ราคาดีกว่าแหล่งอื่น	1.82**	0.90
รวม	1.79	0.23

4. บทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือ ในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์อยู่ในเกณฑ์ปานกลางหรือมีการปฏิบัติปานกลาง (ช่วงคะแนน 56-83 คะแนน) ร้อยละ 63.0 รองลงมาทัศนคติว่ามีการปฏิบัติน้อย (ช่วงคะแนน 28-55 คะแนน) ส่วนอีกร้อยละ 0.5 มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือ ในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์มีการปฏิบัติมาก (ช่วงคะแนน 84-111 คะแนน) ส่วนอีกร้อยละ 0.5 มีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ไม่ได้ปฏิบัติ (ช่วงคะแนน 0-27 คะแนน) โดยมีคะแนนเฉลี่ย 60.34 คะแนนต่ำสุด 15 คะแนน คะแนนสูงสุด 88 คะแนน ตามตาราง 19

ตาราง 19 บทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปฏิบัติมาก (คะแนน 84-111 คะแนน)	1	0.5
ปฏิบัติปานกลาง (คะแนน 56-83 คะแนน)	126	63.0
ปฏิบัติน้อย (คะแนน 28-55 คะแนน)	72	36.0
ไม่ได้ปฏิบัติ (คะแนน 0-27 คะแนน)	1	0.5
รวม	200	100.0

คะแนนต่ำสุด 15

คะแนนเฉลี่ย 60.34

คะแนนสูงสุด 88

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.90

5. บทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค กระบือในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติในการคาดหวังต่อบทบาทของตลาดนัด

โค กระบือในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ว่าควรปฏิบัติมาก (ช่วงคะแนน 30-39 คะแนน) ร้อยละ 88.5 รองลงมามีทัศนคติในการคาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติปานกลาง (ช่วงคะแนน 20-29 คะแนน) ร้อยละ 10.5 ส่วนอีกร้อยละ 1.0 มีทัศนคติในการคาดหวังว่าควรมีการปฏิบัติน้อย (ช่วงคะแนน 10-19 คะแนน) โดยบทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค กระบือในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์มีคะแนนเฉลี่ย 34.08 คะแนน คะแนนต่ำสุด 13 คะแนน และคะแนนสูงสุด 39 คะแนน ตามตาราง 20 และเพื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นโดยใช้ค่าเฉลี่ย พบว่า บทบาทที่ตลาดนัดโค กระบือควรปฏิบัติมาก ดังเช่นการฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ทุกตัวที่เข้ามาขายในตลาดนัด (คะแนนเฉลี่ย 2.90 คะแนน) เป็นสถานที่ที่เจ้าหน้าที่ให้ความรู้แก่เกษตรกรทั้งในด้านการเลี้ยงสัตว์ (คะแนนเฉลี่ย 2.89 คะแนน) ความรู้ด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ (คะแนนเฉลี่ย 2.82 คะแนน) ความรู้ด้านการตลาดปศุสัตว์ (คะแนนเฉลี่ย 2.81 คะแนน) และบทบาทในด้านเป็นแหล่งขายสัตว์คุณภาพดี ตรงกับความต้องการของตลาดผู้บริโภค (คะแนนเฉลี่ย 2.87 คะแนน) และเมื่อพิจารณาทุกประเด็น พบว่า เกษตรกรมีทัศนคติในการคาดหวังต่อบทบาทของตลาดนัดโค กระบือในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ ควรปฏิบัติมากคือมีคะแนนเฉลี่ย 2.62 คะแนน ตามตาราง 21

ตาราง 20 บทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค กระบือในการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควรปฏิบัติมาก (คะแนน 30-39 คะแนน)	177	88.5
ควรปฏิบัติปานกลาง (คะแนน 20-29 คะแนน)	21	10.5
ควรปฏิบัติน้อย (คะแนน 10-19 คะแนน)	2	1.0
ไม่ควรปฏิบัติ (คะแนน 0-9 คะแนน)	-	-
รวม	200	100.0
คะแนนต่ำสุด 15	คะแนนเฉลี่ย	34.08
คะแนนสูงสุด 39	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.37

ตาราง 21 บทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค กระบือ ด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์แยก
เป็นรายประเด็น

บทบาทด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. เป็นสถานที่ที่สามารถซื้อขายพันธุ์สัตว์ ทุกประเภท	2.64 ^{***}	0.79
2. ช่วยในการกระจายสัตว์พันธุ์ดีแก่ เกษตรกร	2.62 ^{***}	0.55
3. เป็นสถานที่ที่สามารถซื้อสัตว์ที่สุขภาพ ไม่สมบูรณ์เพื่อนำไปขุนอีกประมาณ 2-3 เดือน	2.12 ^{**}	0.90
4. เป็นแหล่งขายสัตว์คุณภาพดีตรงกับ ความต้องการของตลาดผู้บริโภค	2.87 ^{***}	0.35
5. เป็นสถานที่บริการตรวจสอบสุขภาพสัตว์	2.67 ^{***}	0.52
6. มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ ทุกตัวที่เข้าตลาดนัด	2.90 ^{***}	0.35
7. มีการออกไปรับรองสุขภาพสัตว์แก่ สัตว์ที่มีสุขภาพดีโดยเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ รวมทั้งออกไปเคลื่อนย้ายสัตว์ที่ถูกต้อง ให้แก่สัตว์ทุกตัวที่จะเคลื่อนย้ายไปยัง ท้องถิ่น	2.57 ^{***}	0.62
8. เป็นสถานที่ที่เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ด้าน การเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกร	2.89 ^{***}	0.37

ตาราง 21 (ต่อ)

บทบาทด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
9. เป็นสถานที่ที่เจ้าหน้าที่ให้ความรู้ด้านการปรับปรุงพันธุ์แก่เกษตรกร	2.82 ^{***}	0.41
10. เป็นสถานที่ที่ให้ความรู้ด้านการตลาดปศุสัตว์แก่เกษตรกร	2.81 ^{***}	0.46
11. เป็นสถานที่ที่ท่านสามารถนำโค-กระบือของท่านมารับบริการผสมเทียมจากเจ้าหน้าที่	1.98 ^{**}	1.05
12. เป็นสถานที่ที่เจ้าหน้าที่ทำการสาธิตหรือแจกเอกสารเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกรและผู้สนใจ	2.75 ^{***}	0.49
13. เป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถซื้ออาหารสัตว์ยาและวัคซีนที่มีคุณภาพดี	2.60 ^{***}	0.58
รวม	2.62	0.34

หมายเหตุ	เกณฑ์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย	บทบาทที่คาดหวัง
	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	
	2.26 - 3.00 ^{***}	หมายถึง ควรปฏิบัติมาก
	1.51 - 2.25 ^{**}	หมายถึง ควรปฏิบัติปานกลาง
	0.76 - 1.50 [*]	หมายถึง ควรปฏิบัติน้อย
	0.00 - 0.75	หมายถึง ไม่ควรปฏิบัติ

5. บทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค-กระบือด้านเศรษฐกิจและสังคม

เกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติในการคาดหวังต่อบทบาทของตลาดนัดโค-กระบือในด้านเศรษฐกิจและสังคมสูงคือ ควรปฏิบัติมาก (ช่วงคะแนน 28-36 คะแนน) ร้อยละ 86.0 ส่วนอีกร้อยละ 14.0 มีทัศนคติในการคาดหวังต่อบทบาทด้านนี้ของตลาดนัดในระดับปานกลาง คือ ควรปฏิบัติปานกลาง (ช่วงคะแนน 17-27 คะแนน) โดยมีคะแนนเฉลี่ย 31.83 คะแนน คะแนนต่ำสุด 20 คะแนน และคะแนนสูงสุด 36 คะแนน ตามตาราง 22 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น โดยใช้ค่าเฉลี่ย พบว่า เกษตรกรมีทัศนคติในการคาดหวังต่อบทบาทของตลาดนัดโค-กระบือในด้านนี้สูง คือ ควรปฏิบัติมากในทุกประเด็น ยกเว้นบทบาทตลาดนัดโค-กระบือ ในการเป็นแหล่งรวบรวมสัตว์สำหรับพ่อค้าสัตว์ เพื่อป้อนโรงฆ่าสัตว์ มีทัศนคติในการคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 1.85 คะแนน) โดยบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังไว้ว่า ควรปฏิบัติมากในอันดับแรกคือ เป็นสถานที่ที่สามารถซื้อขายโค-กระบือ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือหมุนเวียนเงินของเกษตรกร (คะแนนเฉลี่ย 2.98 คะแนน) เป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถขายสัตว์ได้เมื่อเกิดการขาดแคลนอาหารสัตว์ หรือพื้นที่การเลี้ยงสัตว์ (คะแนนเฉลี่ย 2.95 คะแนน) และเป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือทางการเกษตรได้ในตลาดนัด (คะแนนเฉลี่ย 2.86 คะแนน) และเมื่อพิจารณาทุกประเด็นพบว่า เกษตรกรมีทัศนคติในการคาดหวังต่อบทบาทของตลาดนัดโค-กระบือ ในด้านเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับสูงคือ ควรปฏิบัติมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.65 คะแนน ตามตาราง 23

ตาราง 22 บทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค กระบือด้านเศรษฐกิจและสังคม

ระดับการปฏิบัติ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควรปฏิบัติมาก (คะแนน 28-36 คะแนน)		172	86.0
ควรปฏิบัติปานกลาง (คะแนน 19-27 คะแนน)		28	14.0
ควรปฏิบัติน้อย (คะแนน 10-18 คะแนน)		-	-
ไม่ควรปฏิบัติ (คะแนน 0-9 คะแนน)		-	-
รวม		200	100.0
คะแนนต่ำสุด	23	คะแนนเฉลี่ย	31.83
คะแนนสูงสุด	36	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	3.37

ตาราง 23 บทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค-กระบือ ด้านเศรษฐกิจและสังคมแยกเป็นรายประเด็น

บทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. เป็นศูนย์กลางในการซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนโค-กระบือไว้ใช้งาน	2.71 ^{***}	0.61
2. เป็นแหล่งรวบรวมสัตว์สำหรับพ่อค้าเพื่อป้อนโรงฆ่าสัตว์	1.85 ^{**}	1.12
3. เป็นการกระตุ้นหรือส่งเสริมให้เกษตรกรมีการเลี้ยงโค-กระบือเพิ่มมากขึ้น	2.78 ^{***}	0.46
4. เป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถซื้อขายโค-กระบือได้ตลอดเวลาเป็นการช่วยเหลือหมุนเวียนเงินของเกษตรกร	2.98 ^{***}	0.14
5. เป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถขายสัตว์ได้เมื่อเกิดขาดแคลนอาหารสัตว์หรือพื้นที่การเลี้ยงสัตว์	2.56 ^{***}	0.55
6. เป็นศูนย์กลางที่เกษตรกรสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับเกษตรกรหรือผู้เลี้ยงสัตว์รายอื่น	2.56 ^{***}	0.57

ตาราง 23 (ต่อ)

บทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
7. เกษตรกรสามารถพบปะกับเกษตรกร รายอื่น ในสถานที่และเวลาที่แน่นอนเพื่อ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน	2.56***	0.55
8. เกษตรกรสามารถซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือทางการเกษตรได้ในตลาดนัด	2.86***	0.35
9. เป็นสถานที่ที่เกษตรกรสามารถพบปะ และประสานงานกับเจ้าหน้าที่ทั้งจาก ทางราชการและเอกชน	2.69***	0.52
10. เป็นศูนย์กลางในการรับบริการต่าง ๆ จากรัฐหรือเอกชน เช่น เอกสารต่าง ๆ การฉีดวัคซีนหรือการรักษาสัตว์ป่วย เป็นต้น	2.66***	0.54
11. การเปิดตลาดนัดเป็นการสร้างงานใน ท้องถิ่นทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น	2.63***	0.52
12. เกษตรกรสามารถนำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ มา ขายเป็นการเสริมรายได้	2.66***	0.52
รวม	2.65	0.28

7. บทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค กระบือด้านการตลาด

เกษตรกรส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 96.5 มีทัศนคติในการคาดหวังต่อบทบาทของตลาดนัดโค กระบือในด้านการตลาดสูง คือ ควรปฏิบัติมาก (ช่วงคะแนน 28-36 คะแนน) นอกจากนั้นร้อยละ 3.5 ทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังด้านนี้ในระดับปานกลางคือ ควรปฏิบัติปานกลาง (ช่วงคะแนน 19-27 คะแนน) โดยคะแนนเฉลี่ย 33.66 คะแนน คะแนนต่ำสุด 22 คะแนน และคะแนนสูงสุด 36 คะแนน ตามตาราง 24 เพื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น โดยใช้ค่าเฉลี่ย พบว่า เกษตรกรมีทัศนคติในการคาดหวังต่อบทบาทของตลาดนัดโค กระบือในด้านนี้สูง คือ ควรปฏิบัติมากในทุกประเด็น โดยมีค่าเฉลี่ยในแต่ละประเด็นใกล้เคียงกัน และบทบาทที่เกษตรกรคาดหวังไว้ สูงสุดคือ ตลาดนัดโค กระบือเป็นสถานที่ที่สามารถนำสัตว์ต่าง ๆ มาขายอย่างเสรี (คะแนนเฉลี่ย 2.98 คะแนน) เป็นสถานที่ที่สร้างความมั่นใจให้เกษตรกรในการมีตลาดขายโค กระบือที่แน่นอน (คะแนนเฉลี่ย 2.97 คะแนน) และเป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยนสัตว์ในท้องถิ่น (คะแนนเฉลี่ย 2.93 คะแนน) และเมื่อพิจารณาในทุกประเด็น พบว่า เกษตรกรมีทัศนคติในการคาดหวังต่อบทบาทของตลาดนัดโค กระบือด้านการตลาดในระดับสูง คือควรปฏิบัติมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.82 คะแนน ตามตาราง 25

ตาราง 24 บทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค กระบือด้านการตลาด

ระดับการปฏิบัติ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควรปฏิบัติมาก (คะแนน 28-36 คะแนน)		193	9.50
ควรปฏิบัติปานกลาง (คะแนน 19-27 คะแนน)		7	3.5
ควรปฏิบัติน้อย (คะแนน 10-18 คะแนน)		—	—
ไม่ควรปฏิบัติ (คะแนน 0-9 คะแนน)		—	—
รวม		200	100.0
คะแนนต่ำสุด	22	คะแนนเฉลี่ย	33.66
คะแนนสูงสุด	36	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.51

ตาราง 25 บทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค กระบือด้านการตลาด

บทบาทด้านการตลาด	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. เป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยน สัตว์ในท้องถิ่น	2.93 ^{***}	0.32
2. ลดการขนส่งสัตว์ไปขายยังที่ห่างไกล	1.74 ^{***}	0.51
3. สร้างความมั่นใจให้เกษตรกรในด้าน การมีตลาดขายโค กระบือที่แน่นอน	2.97 ^{***}	0.23
4. เป็นศูนย์กลางที่เกษตรกรสามารถซื้อ โค กระบือหรือสัตว์ต่าง ๆ ได้ตาม ความต้องการ	2.90 ^{***}	0.32
5. เป็นสถานที่ที่จะนำสัตว์ต่าง ๆ มาขาย ได้อย่างเสรี	2.98 ^{***}	0.15
6. ตลาดมีเครื่องชั่งสำหรับชั่งน้ำหนัก สัตว์ที่ได้มาตรฐาน	2.92 ^{***}	0.28
7. มีการแสดงภาวะการตลาดและราคา กลางในท้องถิ่นอย่างชัดเจน	2.89 ^{***}	0.35
8. การขายสัตว์ในตลาดนัดขายตามคุณภาพ และน้ำหนักสัตว์แต่ละตัวที่แน่นอน	2.83 ^{***}	0.52
9. ลดปัญหาพ่อค้าคนกลาง	2.86 ^{***}	0.55
10. เป็นแหล่งหรือสถานที่แห่งหนึ่งในการ ขายผลผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ	2.90 ^{***}	0.30

ตาราง 25 (ต่อ)

บทบาทด้านการตลาด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
11. เป็นแหล่งสถานที่ขอโค กระบือคุณภาพดีกว่าแหล่งอื่น ๆ	2.25 ^{***}	0.82
12. เป็นแหล่งสถานที่ที่สามารถขายโค กระบือราคาดีกว่าแหล่งอื่น	2.62 ^{***}	0.58
รวม	2.82	0.21

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

8. บทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรเกือบทั้งหมดคือร้อยละ 96.5 มีทัศนคติในการคาดหวังต่อบทบาทของตลาดนัดโค กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในเกณฑ์สูง หรือควรปฏิบัติมาก (ช่วงคะแนน 84-111 คะแนน) และอีกร้อยละ 3.5 มีทัศนคติต่อบทบาทของตลาดนัดโค กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในระดับปานกลางคือ ควรปฏิบัติปานกลาง (ช่วงคะแนน 56-83 คะแนน) โดยมีคะแนนเฉลี่ย 99.96 คะแนน คะแนนต่ำสุด 74 คะแนน คะแนนสูงสุด 111 คะแนน ตามตาราง 26

ตารางที่ 26 บทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควรปฏิบัติมาก (คะแนน 84-111 คะแนน)	193	96.5
ควรปฏิบัติปานกลาง (คะแนน 56-83 คะแนน)	7	3.5
ควรปฏิบัติน้อย (คะแนน 28-55 คะแนน)	—	—
ไม่ควรปฏิบัติ (คะแนน 0-27 คะแนน)	—	—

รวม 200 100.0

คะแนนต่ำสุด	74	คะแนนเฉลี่ย	99.96
คะแนนสูงสุด	111	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	7.78

9. ระดับค่าเฉลี่ยทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือในด้านต่าง ๆ

เมื่อได้แปลผลระดับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้มาเปรียบเทียบทัศนคติของเกษตรกรในบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือ ทั้งในด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ ด้านเศรษฐกิจและสังคมและด้านการตลาด โดยใช้ค่าเฉลี่ย พบว่าเกษตรกรมีทัศนคติในการคาดหวังต่อบทบาทของตลาดนัดโค กระบือ ในทุก ๆ ด้านอยู่ในเกณฑ์สูง คือ ควรปฏิบัติมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.62, 2.65 และ 2.82 ตามลำดับ ในขณะที่บทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงของตลาดนัดโค กระบือ ในทัศนคติของเกษตรกรด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านการตลาด มีการปฏิบัติปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.03 และ 1.73 ตามลำดับ ส่วนบทบาทในด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ในทัศนคติของเกษตรกร เห็นว่า มีการปฏิบัติน้อย คือ มีคะแนนเฉลี่ย 1.5 และ เมื่อมองบทบาทของตลาดนัดโค กระบือในภาพรวมพบว่า บทบาทที่เกษตรกรคาดหวังอยู่ในระดับสูง คือ ควรปฏิบัติมาก (คะแนนเฉลี่ย 2.70 คะแนน) ในขณะที่บทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงของตลาดนัดโค กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ มีการปฏิบัติปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 1.66 คะแนน) ตามตาราง 27

ตาราง 27 ระดับค่าเฉลี่ยทักษะของเกษตรกรต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริง
ของตลาดนัดโค-กระบือ

ชนิดของบทบาท	ค่าเฉลี่ย	
	บทบาทที่คาดหวัง	บทบาทที่เป็นจริง
1. บทบาทด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์	2.62 ^{***}	1.15 [*]
2. บทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคม	2.65 ^{***}	2.03 ^{**}
3. บทบาทด้านการตลาด	2.82 ^{***}	1.79 ^{**}
รวมบทบาททั้ง 3 ด้าน	2.70 ^{***}	1.66 ^{**}

10. ระดับคะแนนเฉลี่ยทักษะของเกษตรกรที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือในด้านต่าง ๆ

เมื่อได้นำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบทักษะของเกษตรกรที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ทั้งด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านการตลาด โดยใช้คะแนน พบว่า เกษตรกรมีทักษะในการคาดหวังต่อบทบาทของตลาดนัดโค-กระบือในทุกด้าน อยู่ในเกณฑ์ที่สูง คือ ควรปฏิบัติมากในทุก ๆ ด้าน โดยมีคะแนน 34.11, 31.83 และ 33.66 คะแนนตามลำดับ ในขณะที่บทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านการตลาดมีการปฏิบัติปานกลาง โดยมีคะแนน 24.40 และ 21.46 คะแนน ตามลำดับ ส่วนบทบาทด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ในทักษะของเกษตรกร พบว่า มีการปฏิบัติน้อย โดยมีคะแนน 14.86 คะแนน และ เมื่อมองบทบาทของตลาดนัดโค-กระบือโดยภาพรวม พบว่า บทบาทที่เกษตรกรคาดหวังอยู่ในระดับสูง (คะแนน 99.99 คะแนน) ส่วนบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนน 60.36 คะแนน) ตามตาราง 28

ตาราง 28 ระดับคะแนนเฉลี่ยทักษะของเกษตรกรที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือในด้านต่าง ๆ

ชนิดของบทบาท	คะแนนเฉลี่ย	
	บทบาทที่คาดหวัง	บทบาทที่เป็นจริง
1. บทบาทด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์	34.11	14.86
2. บทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคม	31.83	24.40
3. บทบาทด้านการตลาด	33.66	21.46
รวมบทบาททั้ง 3 ด้าน	99.99	60.36

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1, 2 และ 3 เพื่อหาความแตกต่างระหว่าง
 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือในด้านต่าง ๆ โดยวิธีการใช้
 ค่า t-test ซึ่งปรากฏผลการทดสอบสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ
 ในด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์มีความแตกต่างกันในทัศนะของเกษตรกร

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของ
 ตลาดนัดโค-กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ ด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ มีความแตก
 ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 55.45
 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่า t ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จากตารางมีค่าเท่ากับ
 3.29 ซึ่งค่า t ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่า t จากตารางในระดับดังกล่าว ซึ่งแสดง
 ให้เห็นว่าในทัศนะของเกษตรกรบทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค-กระบือ ด้านการ
 พัฒนาการเลี้ยงสัตว์กับบทบาทที่ตลาดนัดโค-กระบือที่ได้ปฏิบัติจริง มีความแตกต่างกัน จึง
 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 2 บทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-
 กระบือในด้านเศรษฐกิจและสังคม มีความแตกต่างกันในทัศนะของเกษตรกร

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของ
 ตลาดนัดโค-กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ด้านเศรษฐกิจและสังคม มีความแตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือ ค่า t ที่ได้จากการคำนวณเท่ากับ 25.71
 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่า t ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จากตารางมีค่าเท่ากับ

3.29 ซึ่งค่า t ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่า t จากตารางในระดับดังกล่าว ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในทัศนะของเกษตรกรรบบบาทตามที่คาดหวังของตลาดนัดโค-กระบือ ด้านเศรษฐกิจและสังคมกับบทบาทที่ตลาดนัดโค-กระบือ ที่ได้ปฏิบัติจริงมีความแตกต่างกัน จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 3 บทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือในด้านการตลาดมีความแตกต่างกันในทัศนะของเกษตรกร

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ด้านการตลาด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือค่า t ที่ได้จากการคำนวณเท่ากับ 59.70 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่า t ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จากตารางมีค่าเท่ากับ 3.29 ซึ่งค่า t ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่า t จากตารางในระดับดังกล่าว ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในทัศนะของเกษตรกรรบบบาทตามที่คาดหวังของตลาดนัดโค-กระบือ ด้านการตลาดกับบทบาทที่ตลาดนัดโค-กระบือที่ได้ปฏิบัติจริง มีความแตกต่างกัน จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 3

จากการทดสอบสมมติฐานทั้ง 3 สมมติฐานพบว่า บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ทั้งในด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ บทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคม และบทบาทด้านการตลาด พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .001 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค-กระบือ ในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ ในทัศนะของเกษตรกร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คือ ค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 69.44 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่า t ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จากตารางมีค่าเท่ากับ

3.29 ซึ่งค่า t ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่า t จากตาราง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในทัศนะของเกษตรกร บทบาทที่คาดหวังของตลาดนัดโค กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ กับบทบาทที่ตลาดนัดโค กระบือที่ได้ปฏิบัติจริงมีความแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานตามตาราง 29

ตาราง 29 ทัศนะของเกษตรกรที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

ชนิดของบทบาท	ระดับทัศนะ		$\bar{D}$	t-value	Sig. level
	คาดหวัง	เป็นจริง			
	$\bar{X}$	$\bar{X}$			
1. บทบาทด้านการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์	34.11	14.86	19.25	55.45	.001
2. บทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคม	31.83	24.40	7.43	25.71	.001
3. บทบาทด้านการตลาด	33.66	21.46	12.20	59.70	.001
รวมบทบาททั้ง 3 ด้าน	99.99	60.36	39.63	69.44	.001

การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระได้แก่ อายุ รายได้ ประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือ การติดต่อกับบุคคลอื่น และการได้รับข่าวสารกับตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือ ในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ โดยใช้วิธีการใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏผลตามสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 4 อายุ รายได้ ประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือ การติดต่อกับบุคคลอื่น และการได้รับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรต่อบทบาทที่เป็นจริงของตลาดนัดโค กระบือ

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงของตลาดนัดโค กระบือ มีความสัมพันธ์กับการติดต่อกับบุคคลอื่นในระดับปานกลาง ($r=.30$) คือ เกษตรกรที่มีการติดต่อกับบุคคลอื่นมาก มีทัศนคติต่อบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงของตลาดนัดโค กระบือดีกว่าเกษตรกรที่มีการติดต่อกับบุคคลอื่นน้อย และมีความสัมพันธ์กับรายได้ในระดับต่ำ หรือมีความสัมพันธ์กันน้อย ($r=.23$) คือ เกษตรกรที่มีรายได้มาก มีทัศนคติต่อบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงของตลาดนัดโค กระบือ ดีกว่าเกษตรกรที่มีรายได้น้อย ส่วนทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริง ไม่มีความสัมพันธ์กับอายุ ($r=-.08$) ประสบการณ์ ($r = -.01$) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือ ($r=.01$) และการได้รับข่าวสาร ($r=.12$) ตามตาราง 30

ตาราง 30 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระ กับทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของ
ตลาดนัดโค กระบือในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
อายุ	-.08	.266
ประสบการณ์	.01	.916
รายได้	.23	.001***
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือ	-.01	.850
การติดต่อกับบุคคลอื่น	.30	.001***
การได้รับข่าวสาร	.12	.091

หมายเหตุ

.80 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

.70 - .79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

.30 - .69 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

.20 - .29 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันน้อย

.00 - .19 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

r เป็นบวก (+) หมายถึง มีความสัมพันธ์ในทางตามกัน

r เป็นลบ (-) หมายถึง มีความสัมพันธ์ในทางกลับกัน

*** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สมมติฐานที่ 5 อายุ รายได้ ประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ตลาดันต์โค กระบือ การติดต่อกับบุคคลอื่น และการได้รับข่าวสารของเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรต่อบทบาทที่คาดหวังของตลาดันต์โค กระบือ

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อความหวังต่อบทบาทของตลาดันต์โค กระบือ ในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ มีความสัมพันธ์กับการติดต่อกับบุคคลอื่น ($r=.23$) คือ เกษตรกรที่มีการติดต่อกับบุคคลอื่นมาก มีความคาดหวังต่อบทบาทของตลาดันต์โค กระบือสูงกว่าเกษตรกรที่มีการติดต่อกับบุคคลอื่นน้อย สำหรับตัวแปรอื่น ๆ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเกษตรกรต่อความคาดหวังของตลาดันต์โค กระบือ คือ อายุ ($r=-.04$) รายได้ ($r=.12$) ประสบการณ์ ($r=.03$) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดันต์โค กระบือ ($r=.06$) และการได้รับข่าวสาร ($r=.08$) ตามตาราง 31

ตาราง 31 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระกับทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของตลาดันต์โค กระบือ ในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
อายุ	-.04	.609
ประสบการณ์	.03	.718
รายได้	.12	.099
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดันต์โค กระบือ	.06	.401
การติดต่อกับบุคคลอื่น	.23	.001***
การได้รับข่าวสาร	.08	.278

*** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อตลาดนัดโค กระบือ

จากการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของตลาดนัดโค กระบือ ในทัศนะของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.0 เห็นว่าสภาพภายในตลาดนัดยังไม่ดีพอคือ สถานที่คับแคบ ไม่มีร่มเงา ไม่มีการจัดระเบียบร้านค้าในตลาดนัด ร้อยละ 47.5 เห็นว่าปัญหาในตลาดนัดโค กระบือคือ ปัญหาในการซื้อขายซึ่งเกษตรกรเห็นว่าไม่ยุติธรรม ทั้งนี้เนื่องจากตลาดไม่มีเครื่องชั่งน้ำหนัก ดังนั้น จึงทำให้เกษตรกรเสียเปรียบ เพราะพ่อค้าจะรวมกันเพื่อกดราคา ร้อยละ 23.0 เห็นว่า ปัญหาของตลาดนัดโค-กระบือ มาจากการที่มีการลักลอบนำโคที่อ่อนมาขาย ซึ่งมีราคาถูกกว่าทำให้เกษตรกรขายโค กระบือ ได้ต่ำกว่าราคาที่เป็นจริง และยังทำให้ราคาของโค กระบือในตลาดแปรปรวนอีกด้วย และ ร้อยละ 18.0 เห็นว่าเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์มักจะไม่มาตลาดนัด ซึ่งบางครั้งเกษตรกรก็ต้องการคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ และอีกร้อยละ 17.0 เห็นว่าไม่มีปัญหา ตามตาราง 34

ตารางที่ 32 ปัญหาในการดำเนินงานของตลาดนัดโค กระบือ

ปัญหา	จำนวน (คน) N=200	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	34	17.0
มีปัญหา	166	83.0
- สภาพในตลาดนัดไม่ดี	150	75.0
- การซื้อขายโค กระบือในตลาดนัด ไม่ยุติธรรม	95	47.5
- มีการลักลอบนำโค กระบือมาขายทำให้ ราคาโค กระบือของเกษตรกรต่ำ	46	23.0
- เจ้าหน้าที่มักไม่มาตลาดนัด	36	18.0

หมายเหตุ เกษตรกร 1 คน ตอบได้มากกว่า 1 ปัญหา

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของตลาดนัดโค กระบือ

สำหรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานของตลาดนัดโค กระบือ คือการปรับปรุงระบบการซื้อขายในตลาดนัด โดยให้มีเครื่องชั่งและซื้อขายตามน้ำหนักที่แน่นอน และมีการควบคุมราคาไม่ให้แปรปรวนมากนัก นอกจากนี้เกษตรกรยังเสนอว่าควรจะมียา วัคซีน อาหารสัตว์และสินค้าการเกษตรอื่น ๆ ขายในตลาดนัด รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่มาประจำอยู่ในตลาดนัดทุกนัดเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกร และเจ้าของตลาดนัดควรปรับปรุงสภาพของตลาดนัดให้เป็นระเบียบมากกว่าที่เป็นอยู่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 5 สรุปความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับตลาดนัดโค กระบือ ปัญหาและอุปสรรค
ในการดำเนินงานในตลาดนัด และแนวทางการพัฒนาตลาดนัดโค กระบือ

ตลาดนัดโค กระบือในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นตลาดซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ
ประมาณ 30-40 ปีมาแล้ว โดยเป็นการรวมตัวของเกษตรกร เพื่อซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน
ต่อจากนั้นก็พัฒนาเป็นตลาดนัดโค กระบือในปัจจุบัน และยังเป็นตลาดนัดสำหรับขาย
เครื่องอุปโภค-บริโภคอีกด้วย ในการซื้อขายโค กระบือในตลาดนัด เมื่อมีการซื้อขาย
เกษตรกรต้องเสียค่าธรรมเนียมให้กับเจ้าของตลาดนัดตัวละ 5 บาท แต่ในบางจังหวัด
เจ้าของตลาดจะเก็บค่าธรรมเนียมสัตว์ หรือโค กระบือ ทุกตัวที่เข้าตลาดนัดไม่ว่าจะมีการ
ซื้อขายหรือไม่ก็ตาม โค กระบือที่นำมาขายในตลาดนัด นอกจากจะเป็นโค กระบือของ
เกษตรกรในท้องถิ่นแล้ว ยังมีโค กระบือที่มาจากต่างอำเภอ จังหวัดใกล้เคียง และบาง
ครั้งอาจเป็นโค กระบือจากภาคอีสาน การซื้อขายจะต่อรองราคากันตามความพอใจ ไม่มี
ตาชั่ง จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2533 กรมปศุสัตว์มีโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ เพื่อกำจัดโรค
ปากและเท้าเปื่อย โดยการตั้งด่านจับกุมผู้ขนย้ายสัตว์ โดยไม่ได้รับอนุญาต ตั้งด่านตรวจ
สัตว์ก่อนเข้าและออกจากตลาดนัด เพื่อตรวจโรคระบาด ฉีดวัคซีน และตรวจดูที่มาของสัตว์
รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้เกษตรกรทราบ

เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์คือ ปศุสัตว์อำเภอ และสัตวแพทย์อำเภอให้ความเห็นว่า
ตลาดนัดโค กระบือมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสถานที่ที่เกษตรกร และผู้ซื้อขายได้พบ
ปะซื้อขายกันในที่ที่แน่นอนในระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นการเพิ่มความมั่นใจในการประกอบอาชีพ
การเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกร และยังมีผลสำคัญต่อเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ เพราะจะเป็นจุดที่
ง่ายต่อการควบคุมดูแล แต่อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติยังประสบปัญหา คือ การลักลอบ
นำเข้าโค กระบือ อาจโดยเจตนาหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งก็ทำให้โรคระบาดเกิดขึ้น และ
แพร่ระบาดไปอย่างรวดเร็ว เพราะผู้ลักลอบไม่สนใจที่จะปฏิบัติให้ถูกต้อง สนใจเพียงว่า

ทำอย่างไรถึงจะสะดวก รวดเร็ว สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นอกจากกระทบต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แล้ว เกษตรกรจะเป็นผู้เสียเปรียบเสมอมา เพราะเกษตรกรไม่สามารถต่อรองได้มากนัก พ่อค้าจะกดราคาเพื่อนำเงินส่วนที่เหลือ "ง่าย" เพื่อความสะดวกดังกล่าว ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว เจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่า ทางราชการควรร่วมมือกับเจ้าของตลาด บังคับให้ผู้ซื้อขายสัตว์จากต่างจังหวัดต้องนำใบอนุญาตขนย้ายสัตว์มาให้เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ก่อนเข้าตลาดนัด มีการตั้งด่านตรวจโค กระบือทุกระยะ และต้องทำตามขั้นตอนที่ถูกต้อง ไม่ใช่ตั้งด่านตรวจ ตามที่ยึดถือเป็นประเพณีปฏิบัติแบบผิด ๆ

ในส่วนบทบาทของตลาดนัดโค กระบือ ในการช่วยส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นบทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคม และบทบาทด้านการตลาด กล่าวคือ ตลาดนัดโค กระบือเป็นที่พบปะระหว่างเกษตรกรกับเกษตรกรหรือเกษตรกรกับพ่อค้า ในการเป็นสื่อกลางของข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหว ความต้องการของตลาด เพื่อที่เกษตรกรจะได้ทราบถึงแนวโน้ม และปรับตัวได้เช่น บางช่วงเวลา ตลาดจะนิยม โคพันธุ์ผสมมากกว่าโค พันธุ์พื้นเมือง เป็นต้น นอกจากนี้แล้วตลาดนัดโค กระบือยังเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ในการเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกร ส่วนในด้านการตลาด ตลาดนัดโค กระบือ มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อเกษตรกรในการวางแผนการเลี้ยงโค กระบือได้อย่างถูกต้อง ช่วงไหนราคาโค กระบือเป็นอย่างไร ควรจะเลี้ยงช่วงนั้น อีกทั้งตลาดนัดโค กระบือยังเป็นแหล่งซื้อขาย แลกเปลี่ยนโค กระบือ ในสถานที่และในวันเวลาที่แน่นอน เกษตรกรทราบราคาจากตลาดทำให้เกษตรกรไม่เสียเปรียบมากนัก เพราะจะมีราคาเปรียบเทียบที่เกษตรกรสามารถคาดได้ว่าราคาโค กระบือ ควรอยู่ประมาณเท่าใด เช่นการซื้อโคไปขุน ควรซื้อราคาไม่เกิน 8,000 บาท เมื่อนำไปขุน และนำกลับมาขายจะได้ราคาไม่เกิน 10,000 บาท เป็นต้น

ในการพัฒนาตลาดนัดโค กระบือ ตามความเห็นของเจ้าหน้าที่การพัฒนาปรับปรุงตลาดนัดนั้น หน่วยงานของรัฐควรเข้าไปร่วมมือกับเจ้าของเดิมมากกว่าที่รัฐจะจัดตั้งขึ้นเอง ซึ่งตลาดนัดโค กระบือที่รัฐจัดตั้งขึ้นหลายแห่งไม่ประสบผลสำเร็จหรือล้มเลิกกิจการไป สาเหตุมาจากการจัดตั้งนั้นไม่ใช่ความต้องการพื้นฐาน และไม่ใช้การรวมตัวหรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติ การเข้าไปร่วมมือของรัฐกับเจ้าของตลาดเดิม โดยอาจสนับสนุนงบประมาณบางส่วน เพื่อปรับปรุงสภาพตลาดรวมทั้งระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น เส้นทางเข้าออกควรมีทางเดียว มีขอบเขต รั้วล้อม มีจุดขนถ่าย จุดขึ้นลง อาหาร และน้ำ และควรมีบริการสำหรับเกษตรกร เช่น การให้ความรู้ต่าง ๆ ให้มากขึ้น ส่วนระบบการซื้อขายควรมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยมีการซื้อขายตามน้ำหนักสัตว์ มีตาชั่งสำหรับชั่งสัตว์ และตลาดนัดควรติดตามราคาโค กระบือ โดยการประกาศราคากลางของโค กระบือ ซึ่งการกระทำต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐ น่าจะเป็นการให้การสนับสนุน ช่วยเหลือมากกว่าใช้กฎระเบียบเป็นตัวควบคุม

ในส่วนอื่น ๆ เจ้าหน้าที่ยังมีข้อเสนอแนะ สำหรับการพัฒนาตลาดนัดโค กระบือ คือ ในระดับกรม ควรจะมีการประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น เพราะการซื้อขายที่ต้องจ่ายเงินตามรายทาง จะทำให้ต้นทุนสูง ซึ่งเป็นผลกระทบต่อผู้บริโภคโดยตรง นอกจากนี้ ทางราชการควรเพิ่มสารวัตรสัตวแพทย์ให้ครบทุกอำเภอ เพื่อเป็นการสกัดไม่ให้เกิดโรคระบาดได้อีกทางหนึ่ง